

Mark WAER

Rector K.U.Leuven

Na een fel gecontesteerd niet opnieuw aanstellen van Marc VERVENNE als rector van K.U.Leuven, nam Mark WAER de fakkel over. Deze hoogleraar immunologie wil de 'gulden middenweg' zijn tussen het beleid van zijn voorganger, dat een gebrek aan management verweten werd, en dat van André OOSTERLINCK, die dan weer te weinig oog had voor de vormende taken van een universiteit. Een kennismaking.

'Goed dat Rome af en toe op de rem gaat staan'

Lieve WOUTERS

Opgetogen, soms vergezeld van mama en papa, staan tientallen jonge mensen in de rij bij de inschrijvingen. Twee verdiepingen hoger blikt rector Mark WAER op van zijn computer en verwelkomt **KERK & leven**. Een geneeskundige aan het hoofd van een katholieke universiteit? Grote uitdaging is alvast om baanbrekend medisch onderzoek te verzoenen met ethische bezwaren. „Had Rome niet op de rem gestaan, hadden we misschien nooit naar alternatieven gezocht voor stamceltherapie. Die zijn er nu wel.”

–U stamt uit een traditioneel katholiek gezin. Wat is er van Kerk en geloof blijven hangen?

De vorming en idealen die je in je jonge jaren meekrijgt, zijn bepalend voor de rest van je leven. Ik kom nog geregeld in de kerk, al is het niet wekelijks. Geloven in iets wat mij overstijgt, vind ik niet vanzelfsprekend. Maar als een paal boven water staat voor mij dat met het christendom ontzettend belangrijke waarden samenhangen. Is er dus van die katholieke opvoeding veel blijven hangen? Ik zou zeggen van wel.

–Geloof en wetenschap staan vaak op gespannen voet. Hoe ziet u dat?

De wetenschap vertrekt van vaststellingen, het geloof van concepten. Het zijn twee sporen die naar elkaar toelopen. Maar samenkomen zullen ze pas op een punt in het oneindige. Intussen hebben we dwarsverbanden én dwarsliggers nodig om beide sporen met elkaar in contact te brengen. Ze kunnen en moeten elkaar bevruchten.

–Op een katholieke universiteit zit je goed om die dwarsverbanden kansen te geven. Maar tegelijk is die combinatie 'katholiek' en 'universiteit' bron van veel spanningen.

Dat klopt. Als universiteit wil je nieuwe inzichten verwerven, een beetje buiten de lijntjes kleuren. Terwijl 'katholiek' betekent dat je vasthoudt aan een bepaalde traditie en visie op de mens en wereld. Belangrijk is om altijd in overleg te blijven. Dat is voor mij de eigenheid van een katholieke universiteit, dat je geloof en wetenschap bij elkaar houdt. Altijd voort moeten we onvermijdelijke spanningen proberen op te lossen. Daarom vind ik onze universiteit de beste garantie tegen extremismen van beide kanten. Dat erkende ook de zeer liberaal denkende en niet-gelovige Claire King, een Amerikaanse autoriteit op het vlak van genetica, toen ze hier een eredoctoraat mocht ontvangen.

Mark Waer is klaar voor zijn eerste academiejaar als rector van de K.U.Leuven. © Hugo Maris

–Toen de K.U.Leuven en de Franstalige UCL enkele jaren geleden in het Vaticaan gesprekken hadden over biomedische kwesties zoals het oogsten en invriezen van embryo's (technieken die beide universiteiten zeer tegen de zin van Rome toepassen), was u lid van de delegatie. Hoe beleefde u die gesprekken?

Allereerst waren die vergaderingen zeer goed georganiseerd. Er waren experts van uiteenlopende vakgebieden en er was een open debat. Ik heb het gevoel dat we echt beluisterd werden. We gaven informatie over de technieken waarmee we bezig

„Ik erken: de afdeling palliatieve zorgen wordt stiefmoederlijk behandeld”

zijn en legden uit hoe belangrijk de noodzaak is om vooruit te komen en kennis te ontwikkelen. De opinie van de kerkelijke vertegenwoordigers was soms strikt, maar zeker niet onjuist. Hun waarden zijn niet ondergeschikt aan de onze. Door in gesprek te blijven, wijzigt onze houding te-

genover experimenten met embryo's. In die zin is het goed dat Rome af en toe op de rem gaat staan. Het belangrijkste is dat je beseft dat je niet zomaar wat doet. Je moet zorgvuldig handelen. Dat geldt evenzeer voor niet-gelovige onderzoekers.

–Ook aan het einde van het leven speelt zich een ethisch debat af, met name over euthanasie. Het antwoord dat een katholiek ziekenhuis bij uitstek moet geven, is dat van palliatieve zorg. Net die sector wordt hier stiefmoederlijk behandeld. De afdeling huist in het Sint-Pietersziekenhuis dat grotendeels leegstaat en binnenkort wordt gesloopt.

Daar heb je een punt. Zelf ben ik er voorstander van om de afdeling opnieuw te integreren in de campus Gasthuisberg zelf. Maar dat is niet zo makkelijk. Sommigen menen dat palliatieve zorgen niet thuis horen in universitair onderzoek. Daar ben ik het niet mee eens. Denk maar aan onderzoek naar pijnbehandeling of naar de vraag hoe we omgaan met existentiële vragen aan het einde van het leven. Bovendien vind ik dat alle studenten geneeskunde en verpleegkunde er zouden moeten meedraaien, en dat is makkelijker wanneer die zich in het hoofdgebouw bevindt. Als voorstanders van een gedegen uitbouw van palliatieve zorgen moeten we ons niet laten wegpraten in het maatschappelijke debat

met het verwijt dat dit alleen voor katholieken belangrijk zou zijn.

Wie een katholiek standpunt vertegenwoordigt, kiest er vaak voor om niet te veel op te vallen. Zo zit ik echter niet in elkaar. Op gevaar af verkeerd begrepen te worden of voor spectaculaire titels te zorgen in de krant, vind ik dat je moet uitkomen voor je mening. De bedoeling moet zijn om de twee tegengestelde visies op een serene en zorgvuldige manier met elkaar te verzoenen.

–Welke prioriteiten stelt u als rector?

Wat onze onderwijsopdracht betreft, vraag ik me af of de bachelors niet breder moeten, om een onderscheid te maken met de hogescholen. Ook moeten we methodes ontwikkelen om de kwaliteit te meten en zou ik willen dat onze studenten meer in het buitenland studeren. Wat onderzoek betreft, moet er genoeg aandacht gaan naar de humane wetenschappen, die ook met aangepaste methodes moeten worden geëvalueerd. En dan is er nog de dienstverlening, niet alleen aan de industrie, ook aan de samenleving. Een universiteit is de enige plaats waar zoveel verschillende vakgebieden samenkomen. Hier moeten dan ook thema's bestudeerd worden zoals de economische crisis, die immers niet alleen een zuiver economisch probleem is.